

videre ind herpaa, er det det Stjøn, Domstolene udøve i Wreslager. Men jeg vil vende tilbage til det, jeg begyndte med at sige. Det, det her kommer an paa, er i Virkeligheden ikke det, at vi faae Straffebestemmelser; det, det kommer an paa, er, at man raader Bod paa de sociale Misforhold, her omhandles, og i den Henseende ville Straffebestemmelser ikke hjælpe det Allermindste. Nei, lad mig sige, som det ærede Medlem her sagde: Dette her bør ikke taales længere; men hvad er det, der ikke bør taales? Det er det, at de Fattige udsuges paa den Maade, som nu sker, at de Nødlidende, som trænge til Kredit, til Pengeforstrøninger skulle bøde saa blodig derfor. Det er herpaa vi skal raade Bod, men derpaa raade vi Bod ved at give dem billige Penge og sandelig ikke ved at straffe dem, som give dem de Penge, som de i ethvert Fald skulde have. Det er affurat det Samme, som om man vilde sige: Det er skammelig, at Fattigfolk skulde spise det tørre Brød, nu skulle vi hjælpe dem, og saa sætte vi Straf for dem, som [give dem det tørre Brød. Derved tager man kun selve Brødet fra dem. Nei, lad os give dem Smør paa Brødet, det er det, det kommer an paa, og det kan kun naas derved, at man aabner Veie, ad hvilke der bliver Afgang for dem, der kunne hde Sikkerhed, til at faae Penge. I den Henseende kan det være, at det vil gavne Noget, hvad det ærede Medlem for Kingsted (Lauridsen) anførte om, at man stillebe ogsaa disse Pantelaanere under et lignende Polititilsyn, som gjælder om Ublaar paa haandsaet Pant, om Udvandringsagenter o. s. v., men man skal ikke bygge for meget herpaa; thi i Virkeligheden vil det ikke af et saadant Tilsyn følge, at Rente bliver ringere, at disse Laan blive billigere. Vi vide allesammen, at Pantelaanerne tage den samme Rente nu som altid. Vi maa have noget Mere, hvis det skal hjælpe, og derfor kan jeg ogsaa anføre, at vi ikke overfor Haandpantelaanere lade os nøie med dette Polititilsyn. Man har ved Siden deraf dels sen offentlig Institution af allerførste Betydning og For tjeneste, nemlig Assistentshuset, og dels private Institutioner, de saakaldte billige Pantelaanerkontorer, som ogsaa udfylde en Gren af denne Virksomhed. Noget lignende skulle vi have ogsaa for de andre Kreditforholds Bedkommende, som der her er Tale om. Kunne vi faae en offentlig Institution, der svarer til Assistentshuset, og kunne vi faae private Institutioner, der svare til de billige Laanekontorer, ville vi i Virkeligheden have gjort Noget, for ikke at taale dette Uvæsen længer. Men vi ville ikke opnaa det

Mindste ved at give denne Straffelov. Derved ville vi ikke opnaa Andet end det at drive de ordentlige Folk endnu længere bort fra at anvende deres Penge paa den Maade. Vi ville yderligere affrække de Penge, som det gjælder om at faae anbragte paa den Maade. Dem ville vi strække endnu længere bort ved Truslen om, at de kunne komme ind her under en ganske usikker Nagerlov, som de ikke paa Forhaand kunne vide, om de overtræde eller ikke. Det var noget helt Andet, den Gang vi kunde sige, at den og den Rente er Nager, men naar man erkjender, at det ikke lader sig gjøre længer, staa vi i Virkeligheden ganske hjælpeløse og holdningsløse. Hvad er ubillig Fordel, er det 100 %? Ja, det synes jo at være temmelig ublu, men alle disse Laan gives ikke under 100 pCt. Det er den billigste Rente, der gives. I disse Forhold er det meget almindeligt, at der gives haade 200 og 300 pCt. Dersom man nu vilde sige 300 pCt.! Det maa dog erkjendes at være saa ublu, at det er bedre at straffe den Paagjældende, som vil have dem, og staae Trængende for at komme ind i det Forhold, og dog siger jeg, det kan Ingen sige paa Forhaand. Og saa det at give 300 pCt. for et Laan kan være en Hjælp for den paagjældende Mand. Naar han ikke har Andet end sit Bohave til en Værdi af f. Ex. 800 Kr. og skal bruge 200 Kr., kan han enten sælge sit Bohave og saa faar han maaste 200 Kr. for det, eller tage et Laan til 300 pCt. hos en Møbellaaner. Dersom han saa skal svare Rente af dette Laan i Marevis, er han ruineret, men det var han maaste i Forveien. Hvis han imidlertid er stillet saadan, at han paa en eller anden Maade kan se sig i Stand til at staae Penge og betale dem tilbage om en Maaned, vil denne Mand være godt hjulpen; saa betaler han kun 50 Kr. i Rente, men hvis han havde solgt sine Møbler og nu skulde købe dem tilbage, vilde han komme til at betale 800 Kr. eller i alt Fald, hvis han kjøbte brugte Møbler, det Halve. Altsaa det er ganske umuligt paa Forhaand at sige, hvad der er ublu Fordel i disse Forhold. Navnlig er det umuligt at sige, hvad den Fattige er bedst tjent med, enten at undvære et saadant blodigt Laan, eller at faae det paa disse særdeles trykkende Rentebetingelser. Men det er sikkert, at skal der gjøres Noget, saa gjøres det derved, at man letter Veien til at staae billige Penge, men det fremmer ikke noget nyttigt Formaal at true de billige Penge bort fra disse Forretninger ved en Lov som den, her nu er forelagt.